

مدیری : جلال ساهر

اداره خانه

استانبولده نور عثمانیه

چاده سنده ۴۰ نومرولی

« نورك يوردى »

نخستين ۲۳ كانون ثانی، ۱۳۲۹

خلاقه دوشورو

هفته ده بر « نورك يوردى » طرفندره جيقاربيلير

يیل : ۱ صانی : ۴۲

يیللی

عثمانلی مملکتی ایچون ۱۲ غروش

روسیه و عجمستان ایچون ۲ روبله

باشقه مملکتلر ایچون ۵ قرائق

صایسی ۱۰ پارابه

بوصاییده کی یازیلیر

اصناف ایچین ترقی یولاری، ف ... فلاکت شهرلرندن : یوسفک قوقوسی، آفاق ... تاریخ : دهلی پترو، ...

مقدس کینلر : ضروری بر مقایسه، مرعشلی آوغلی ... حوادث : اکرم بگک وفاتی - اسلام مجموعه سی -

پترسبورغده تورکیجه برغزته داها - اورده نبرغده صنایع مکتبی ...

... ثروت فنون رفیقہ زدن -

کوزه لاله شن استانبول : یکی کوپرو اوستنده الکتریکلی تراموای

اصناف اچون ترقی یوللری

— ٦ —

یکی انقلاب : بزده تروستاک شکلی و صنعتلره تطبیقی .

آنی یوز بیلی دولدوران تاریخمز بزی بو کونکی
قدر قایلعلی کورمدهی . یوز پکرمی سندهر ایچنده
چیریندنمزلکک صرعهنی شیمدهی خمرانه سوزووروز.
نه قادر وقت غیب اخمش، برهنده پایاجنی، سویله به جکی
شیلری اونوش اوونجی کبی بزده کندی طور اغمزده
نه جوق حسلره قایلعلش، نه قادر بسلگمزدن
اوز افلاشمش!

«روس سترەسى، فرانسىز نظامى، بېلىچىقا توفىڭلىرى
تۈرك سارىقلىرى، ماجار اكرلىرى، استىڭىز قىلچىلىرى
ھەر مىلەتن مەمۇلەرلە، ھەرىپىڭ سوڭىڭ قانداق ھەسەر
بىر اوردۇ»[۹] نىڭ آتخاق سودىن بىر انقلابە يارادىغى
شىمىدى ئۆكۈرەنەيلىڭ، شىمىدى فلاكتەش باش باشە
بىر دىكەن، يانغىنلارڭ، زىلزەلەلەك آلت اوست ايتىدىڭى
بىرلەردە، قاچان ھەسەرلەرنىڭ ايزلىرى گوردەكەن سوڭرا
بىڭلىڭ بولارنى بولۇق: تىخات، صنعت.

[illegible]

ایسته روم ایلی فلاکتدن سوکرا برده ایلک دفعه
عصریمز بو سلاحوایله قوشاقل ایسته یوز . ایلک
دفعه افقلرمزده حقیق بر انقلاب تمیمی اسیور ؛ ایلک
دفعه جدی برسی ساحه سنده جدی برایشایش قواغانی

• شرق مکتوبلری « نه یازمشدی .

صنایا جعز . شیمدی به قدر بخار به یه کیده ن بر عسکر گی .
ملک کنده د اصف دینجه کیله خاطر ه کلیر سه دوشوندک .
سلاح لر منی یوقلاق . چوق قارا کلن کیجه لرده
بیلدیز لر ییله سوز . اوزون بر بیسلیک یملک همنی
کورله تمشدی . نه سلیمانیه ی اراتان ذوق ، نه چراغانی
ایشله بن آلی ، نه سراجخانه دن طاشان شهرتی بولایمک .
هر سینه بتمه ز بر فیض قایانان آداما ، الجزیره
شیمدی امید و آسایش چورودیکی بر بافاق کبیدی ،
بز بوناری دوشونورکن عقلملک ایردیکی قورتولوش
بولار خنده صاعشق .

شېمىدى ھەر صنعت شەبەندە بولۇنغان ئادامنىڭ
باشلىنىشى سۈيۈلەپ جەڭز . ئالمايىدە شۇ سۈڭ سەلرە
ئامرىقان يايىلان بىر نۇع شىركەتلەر تاسە باشلامىش .
بۇنىڭ ئىچىلىرىنى (ت) نى (ر) نى ئوتتۇرى
ئوقۇقار « ترست » ، بىلىملىرىنىدە « قارىل » دىنىيۇر .
بۇنىڭ مەسئۇللىرى ، يەنى فابرىقاچىلارنىڭ ئىدىيۇر .
بۇم سۈيۈلەپ جەڭز جەمئىيەتدە باشلىنىپ چىقىرىش
فابرىقاچىلارنى دېگەن ئولان صنعتكارلاردۇر . ئۇنىڭ بۇنىڭ
مەقسەد ئىستىراتېيە ئارىلىرى .

نړوست و قازتملى رقابت قورقوسى دوغورمشدر .
بزم وجوده گتيرمك ايسته ديكمز برلكى حيات ولاشامق
ضرورتى ميدانه قوسور .

بو فكري ايچە گوزمەك نوگەندە دىرپلە بىلىمك
ايچىن مەلا شىكر جىلرى آلام : استانبولك پوتون شىكر
احتياجى گىدەزەر يوز دىنجاى اولسون . بولر بوگون
آرى آرى دكان كىراسى و برىيور ، آرى ايشەجى
قوللايور ، كالرندن ەر برى آرى آرى دەمىر باش
شەلەرنە حصە حقار سولر .

شيمدى بۇ بونلۇڭ بىرلشىدىكىنى قىرغاق ئايدىمىسىدە بىر
كۈن بىر ئۆي دىكى كىشىلەر بىر جەڭگىلىك بولغاندا بولغاندا
دىگەنلەردىكى قانداق بولغاندا بولغاندا بولغاندا بولغاندا
بۇ بولغاندا بولغاندا بولغاندا بولغاندا بولغاندا بولغاندا

باخصوص شکر جیلر برلشـ مکه هیچ بر محذور
وجوده گدز . نه مملکتک شکر احتیاجی آذالیر ، نه
شکر جیلر آج قالیر . اولسه اولسه هر کسک شیمدی
دکانی براقوب طولانامی غریب گورونور . فایداسی
آکلاشیلدندن سوکرا هر مملکتده بویه اولدینی
دوشونولورسه اوده حل ایدیش دیمکدر . اولنرک آل
ایله بایدقلمری شیرلی فابریقا داهانفیس ، داهاتمیز و داهای
اوجوز وجوده گتیریر . اولنرک اسیکیکنندن چوق کار
ایدرلر . بوتشکیلاتی «تروست» داهایزه یاقلاشدرمقده
قابلدیر .

مثلا ساده شکر استحصالی مشترکاً یابیلیر . فقط
دکانجیلر یاییلان شکرلری ینه آیری آیری دکانلرند
صانارلر . بوضورتله استحصال مصرفندن مهم بر مقدار
تصرفی قابلدیر . بوتشکک نه قادر بویوک بر آییسی
اولایله جگنی دوشونمک ایچون آمریقایه باقالیدر : قرق
ایکی سنه اولایک تشکل ایدن «استاندار داویل» ، یعنی
پتول تروستی ۱۹۰۱ دن ۱۹۰۷ میلادی سنه سنه قادر
هر میل ۲۰۰ ، ۲۶۰ میلیون دولار کار داغتمشدرکه
بو ۲۵ میلیون لیرا بر سرمایه ایچین ۵۰ میلیون لیرانی
کچکین برشی ایدر . دیمک که کار هر سنه سرمایه نک
ایکی مثلدن زیاده تراید ایتشدیر .

بوکی شرکنلره واپورلرده ، شمدوفر اداره لری ده
بویوک بر تنزیلات کوسته درلر . بونلر برفابریقا و یا باشقا
بر شی بایدرمق ایچین قولایچه و اوجوزجه بورج
آایلیرلر .

بوایشی باشقا اصناف ایچین ده دوشونمک عینی فایدایی
کوسته درر . مثلاً شاجیلر بویه براتحاد وجوده گتیرسهر
مملکتتمز یک یاقین برزمانده اسویجریمه دوزر . شیمدی
الله ویک مشقته یاییلان ایشلری ماکینلرله برفاچ
ساعته بجررلر ؛ طاش اوجاقلرینه موزاییق اعمالانه ،
بوتون طاشیجیاق تفرعانه قول صالارلر . بونک

رقله گوسته برسه : اسکیدن هر دکانجی بر لیرا آلیق
ویریورسه شیمدی ۱۰۰ لیرا ده گل ، ۵۰ لیرایله اجرت
ویربله یجکدر . سوکرا ده دهمیرباش آشیاء ، یعنی قازان ،
جامکان و سائر مصرفی هر حالده اسی یوز دکانجینک
مصرفلری یکونسه مساوی اولمایاجقدر . بوده یک
طبیعیدر .

داهاسوکرا ، هر آلاچقلمری شی کلیتی بولوناجقندن
فیثات اعتبارله کندیلرینه داهای اوجوزه مال اولاجقدر .
بوندن باشقا رقیب بولونمادی ایچین استحصال مصرفده
مهم بر یر طونان اعلانلر بدلی رقابتک وجوده گتیردیگی
داهای چوق مصرفلره برابر کسهده قالاچقدر . سوکرا
استحصال فیثاتی ، مثلاً برفوقه شکرک کندیلرینه مال
اولدینی بها اسی دکانلرده بالغ اولدینی فیثاندن قات قات
آشای دوشه چک ، نتیجهده شریکک امین و مهم بر کاره
مظاهر اولاجقلردر .

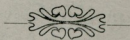
بو اتحادک فایداسی بونکده قالماز . اقتصادده
«تداخل صنعت» دینیلن بر حادثه یی وجوده گتیریرکه
اوده شکر جیلکک بوتون لوازمی عینی شرکنک
حاضر لافیه جالیشماسیدر . مثلاً یوقاریده دوشوندیگمز
شکرچی شرکنی بول ، جوشغون کارلرله مهم بر سرمایه
پریکدریر و روسیه دن گتیردیگی ، آوستریان صاتین
آلاچی یرده مملکتتمزک واسع و مستعد صحرائندن
استفاده ایدرک بر شکر فابریقای آچار و مملکت
سیی ساحه سنده یگی بر صنعتده مالک اولمش اولور .
ذاتاً دنیاک هر طرفنده بویه اولمشدر . آمریقاد تشکیل
ایدیلن چلیک تروستی یالگیز ده میرخانلری ده گل دهمیر
معدنلری ، شمدوفرلری ، قانالاری ، و الحاصل ده میرجیلکک
بوتون نفعاتی بر چلیک شریده صارمشدر .

بزده بو حساب گوره شکر استحصال ایدیلرسه
نهایت قرق باریه مال اولایلیرمش . بوقادر بویوک و آمین
بر کار وعد ایدن تشب شکر جیلر شرکنی ایچین بر
هدف اولغه لایق ده گمیدر ؟

حسابه قارىشده بر مفسرين هرمال قاچه بالغ اولمشه او
فياته ورير و حكومت طيبي بوصايتشندن تمتع وركيسى
ايسته يمز. چونكه بورتونوع برعائله نك كيلارينه قويدني
ذخيريه بگزور. حالوكه ديكر بقال تمتع وركيسى ده
حسابلاق مجبوريتده اولديغندن اشيائي داها بهالي به
صانار، ايستر ايسته يمز مشتيرليني غيب ايتش اولور.
بوتونوع شركتله باشقا برشي ده بايليرلر، هپسي
برله شير و آلاچقلىلرني طويدن كيتيريرلر. بوسورتله
آرادن برنجي درجدهه بقاليهلر قاقمش اولاجغندن كارلري
آزار و ماللارني ايجايينده داها اوجوزه صاناييليرلر.

نتيجه: بوتونحدك يوقايدن بري آلاچقلىلرني ايكي
شكلندن بريني صنعت صاحبلر يمز كنديارينك وملكيتك
منفعي ايجين تطبيق ايتك وجداني مجبوريتده درلر.
ذاتاً طييعتلك برقانوني واردر: ضعيفلر اتحاد ايدهر.
تك باشلرينه ايلريه به بيلمك ايجين بيمتزمشكلات
قارشيسنده بولونان اصنافده برلشمه لي، دوغاجق قوتله
مدني حياتك سلاجلارني قوشايمغه چالشمه ايلدرلر. بو
عيني زمانده حياتلرينه ده باغلي اولان بر ضرورتدر.

ف . . .

فلاكت شعرلندن

يوسفك قوقوسي

— اسكجه نك كوكاييلر طرفندن اشغالندن سوكر —

اوزاقلردن بر بوغوق سس بليردي،
آديم آديم بورويورك بديشن
بر خفيف يل كوملگني كيتيردي،
وهر زمان اغلامقندن كورلشن
كوزلر مه ده گديردى.

اولا ماياجق بر جهتي يوقدر. ايتجه ايشلر بزده ذاتاً
چوقندن افلاس ايتمشدر. چراغانك اويماستني
ايشلركن اوج ياز صله به كيتديگني سويله بن صنعتكارلر
بونك آرتق ماسال اولاجقني توكرمك بدبختلغنه داها
حياتده ايكن اوغرامشدر. طاشچيق شو صوك
زمانلرده يك سريع سقوط ايتش، عادتاً بووورلاشمدر.
بوده زمانله مثاسباً ترقى ايتمه ديگني گوسته رير. اسويچرمده
ما كيتنارلر قوجامان بر داغي صابون كپي بر قاق ساعت
ايجينده ايسته نيان بويوكلكده دوغرايور. بزده ايكي
ساعت توتهمزي مرمر قابلا ديفنه رغماً ايتجه بر صال
كسبله مه يور، ماسال مرزده حالا ايتاليان مالي قوللا نيوروز.
قوندوراجيلر عيني فكري تطبيق ايده بيليرلر، سرمايه لري
برلشديرورك برقاربعا آچارلر سه ساده عسكري سپارشلر
كيسه لري داتما دولو طوموق ايجين كافي گلير. ذراعتده
باغچيقلده بوباشقا بر موقوفيت گوسته رير.

بوغوروت، ترمياني، پييز، سود، شراب، بكمز...
وسائر يايق ايجين تشكيل ايديله جك اتحادلر ما كينا
صوك ترقيايدن قولايقله استفاده ايده بيليرلر. خلاصه
سرمايه نك نقصاني، بيسلگيتك يوقلغى دولدوراجق،
بزه ديو آديملري آنديراجق اتحاددر.

هر صنعت شعبه سي هيج اولماز سه آلاچقلىر خام
اشيائي مشتركاً تدارك ايدهرك مملكيتك تصرفنه خدمت
ايتمكه بورجليدرلر. بوسايه ده ديكر بونلرله اشتغال
ايدهن رقيبيلرينه مغلوب ايده بيليرلر. چونكه خام
اشيائي آبريمجه تجارت مقصديله كيتيرمه دكلري ايجين
حكومت اوندن تمتع وركيسى ايسته يمز.

بوقانون حيله سندن مشترك بر احتياج ايجين تشكيل ايدهن
بوتون شركتلرده استفاده ايده بيليرلر. مثلاً عيني برده بري
مخله ليلردن مركب بر بقال شركتي، برده نك بر آدامك
بقال دكاني بولوز سه برنجي سي ايكنجيه قولايقله رقابت
ايده بيلير. چونكه برنجي بقال اورناتلرينه تمتع وركيسى